

d'una llista de compostos toponímics de *Cort*: *Cortariu*, *Cor(t)savi*, *Corsavell*, *Corvassill*, *Cortingles*, *Cortiuda*, *Corts-castell*, donant així a entendre que estava per *Cort-n* amb la *r* perduda per una dissimilació. Així desapareixia l'absurditat de la *cotna*, i s'endevinava que el segon component podia ser un NP (potser germànic, o no), com en els primers d'aquests exemples.

Les formes de les mencions medievals podien ajustar-s'hi. Reduït *Cortnavarz* a *Codnavarç*, la variant popular de l'Acte de la SdUrg., per l'eliminació dissimilant, era comprensible que els escribes llatinitzants de l'acte oficial, interpretant *codna* pel mot de la llengua viva, el transposaven artificiosament a la forma de l'ètimon de *cotna*: CÚTENA. En el testament d'Arnau Mir Codonavarz, poc canvi: com un compromís entre les dues formes. En el doc. de 1071 sembla que les dues variants trobades per MiretS. resultin de dues còpies divergents d'un original que llegís *Cordnavarz(i)*: un copista va posar la *-i* fora de lloc (*-variz*) tot admetent la forma dissimilada, sense *r*; l'altre, mantenint aquesta, hi restituï el baix llatí *curte* = ll. CORTE.

Guiant-nos per aquells exemples, si es trobés un NP que expliqués *-norbau* —quelcom en *-TIU*, *-CE* (o cosa anàloga)— tindríem solució simple, però no se'n veu cap; tanmateix com que l'exemple de *Cortariu* i altres com *Cortambert*, *Courtauly*, *Courtevroult* (E.T.C. II, 150) ens anima a cercar especialment algun NP germànic (a la manera de tants NLL catalans, *Castell-arnau*, *Vilabertran* etc.); pensem en els nombrosíssims NPP germànics en *-WARD* (o *-BARD*); i invocant la persistència de formes originàries en la llengua popular, ens ocorre que l'element *-norb-* amb *-r-* interna pot ser tan antic almenys com la *-r* final, la única present en les mencions antigues.

La solució deu ser un cpt. amb genitiu germànic: CORTE NORWARD. Així s'explica tant la *-rz* de les mencions antigues (suma de *-s* amb la sonora *d*)¹ com la *-rb-* de la forma viva, i ja constant des del S. XIII. La dissimilació elimina no sols la *-r* de CORTE sinó també la de la terminació antropònica; i quedant així *-rz* reduït a la sonora *-z* aquesta fou vocalitzada en *-y*, segons la norma catalana. La forma *Conorbau* [S. XIII] havia restat més fidel a la de l'ètimon, tant per la *r* com per la *o* de *-nor-*; mentre que la *-a-* de les cites anteriors s'explicaria per dissimilació vocàlica, o ajudant-hi la interpretació curialesca CUTENA.

El NP germànic en qüestió és compost dels dos elements ben fecunds *-WARD* (137 noms en Först., col. 1538) i *NORØ-* també productiu (36 casos en Först.);⁵⁰ també presents en les fonts medievals catalanes: *Isouard* 1031 (Mas, N.H.Bna. IV, 273), *Santauard* 949, *Langovard*, a. 991, *Languard* a. 979, *Grimoard* 1155 i 1156 en doc. de Poblet.

Per al primer component, cf. *Ansovell* < *Nansovell* < *No-* article supra. El compost *Northward*, de fet, està ben doc.: *Nordoard* com a nom d'un bisbe de Rennes, a. 950; i fins en la variant dissimilada (com en les mencions antigues del nom que estudiem): *Noward* i *Nooard* en dates posteriors (Först., col. 1171).

Potser també en textos nostres, Aebischer, *Onom. Cart.* (p. 49, n.) troba en un doc. de 1070-80 del *Cart.* de St. Cugat una increïble grafia *Misdenissnardi*, forma impossible (*ssn* etc.): com que de tota manera s'imposa esmenar, crec que seria (lletres en rodó): *Mir de Noruardi*. Dintre de la incertitud, anotem ací un NL *Obars* en el Comenge (distr. de St. Gaudens, H-Gar.), per si pogués resultar del dit NP, passant per *Norbards* (amb la dissimilació observada) i eliminada la *n-* per confusió amb la prep. *en* (cf. *Ansovell*, supra, *Erill/Nerill*, *Nagual/Agual*, E.T.C. II, 113).

¹ La *-s* darrere la sonora recolzada *D*, es feia sonora com encara es fa en les llengües germàniques: angl. *reds* pron. *redz*, *scythes* pron. *sájðz*. I també és segur que en català arcaic la *-d* resultant de *-T-* intervocàlica, en sumar-se-li *-s* es pronunciava *-dz*: altrament no s'explicaria el pas a *-y* en els mots com *cantau*, *veniu*, *assau* CANTATIS, VENITIS, ADSATIS (cf. *LLeuresC*, 268, 211, i les meves notes del *Bull. Hisp. LXIII*, sobre l'ed. Molho de les *Homilies d'Organyà*). Esvaïda primerencament la *-R-* de *-WARD* per la dissimilació, restava *-adz*, vocalitzat en *-au* normalment segons la llei catalana. Així es dilucida l'antinòmia fonètica que veia M-Lübke en la terminació de *Conorbau*.

Conquert, V. *Consesse* *Conques*, V. *Conca*

CONRERIA

Antiga granja de la Cartoixa de Montalegre, al N. del terme de Tiana (Maresme).

ETIM. *Conreria* 'priorat rural' derivat de *conrear* perquè els frares havien de dedicar-s'hi a cultius *DECAT* I, 412b44-57; 413a54-60). J. F. C.

CONSELL

Poble de Mallorca (Mapa Mascaró 18D4).

PRON. POP.: *konséj*, oït allí per JCor. (XL, 37.7; 35.20;21). Gentilici: *konsáyés*.

DOC. ANT. *Alqueria Conxel*, *boy pueblo de Consell* (Quadrado, *Rep.*, 529); *Consell* a. 1580 (BSAL VI, 7).

Es Consell (oït *kunséj* per JCor.), veïnat de Sant Lluís de Menorca (XLIV, 66.19; Mapa Mascaró 12H6; Camps Mercadal, *Folk. Men.* I, 325).

HOMÒNIMS I DERIVATS. *El Torrent de Consell* (oït *kunséj* per JCor.), partida de Ríner (Solsonès) (XLVI, 111.27).

L'Alzina del Consell, partida de Sopeira (Alta Ribagorça) (XVIII, 194.15).

Consell, església antiga del Camp de Tarragona: *Alcover, eccl. Scti. Iohannis de Concilio* a. 1154 (Kehr, *Papsturk.*, 338).

El Consell o *Els Consells*, partida del terme de Belllloc d'Urgell (Segrià) (XXVIII, 152.4).

Molí (del) Consell (oït *moli konséj* per JCor.), partida de les Coves de Vinromà (Plana Alta) (XXVIII, 141.3; 142.2).

Malconsell, partida antiga del terme d'Olerdola (Alt